

Megbukott Kanada liberális kormánya

2005 november 28-án megbukott Paul Martin miniszterelnök 17 hónapos liberális kormánya. A három ellenzéki párt--a Konzervatív Párt, a szeparatista Bloc Québécois és a baloldali Új Demokrata Párt--egységes "igennel" szavazott a Stephen Harper konzervatív vezér által előterjesztett bizalmatlansági indítványon. Összesen 171 képviselő szavazott "ingennel," és a 133 kormánypárti képviselő pedig ellenezte a kisebbségi kormányt megdöntő indítványt. A kormány megbukása után, kormánypárti és ellenzéki képviselők átsétáltak egymáshoz és kezet fogtak. Ezt követően pedig valamennyi párt képviselője elment a parlament elnöke által kihirdetett koktél-partira.

A szavazás után Paul Martin miniszterelnök frakciójához és a televíziós kamerákon keresztül az országhoz intézett egy vidám és hazafias szólammal teli beszédet. "A kanadaiak ítéletet hoznak majd a neo-konzervatív, szeparatista és új demokrata szövetség felett (...) Stephen Harper Kanadája kirivóan más mint az a Kanada amit mi kívánunk építeni. Soha nem fogok elbizonytalanodni Kanada megvédésétől." A liberális miniszterelnök egy óriási kanadai zászló előtt tartotta a beszédét és hangsúlyozta azt, hogy szerinte a konzervatív vezér nem hajlandó az országot megvédeni az Egyesült Államokkal és a québeci szeparatistákkal szemben. Mr.

EXTRA!
Választási melléklet a
3-9. oldalon

Martin azt a benyomást keltette, hogy a Liberális Párt az egyedüli nemzeti érzelmű párt Kanadában.

Stephen Harper is tartott egy beszédet a szavazás után, amelyben a liberális korrupcióra fókuszálta szavait. "Ez egy történelmi est az ország számára. Ez egy fáradt és korrupt kormánynak a vége, de egyben egy fényes jövő kezdete Kanada számára."

November 29-én, a reggeli órákban Mr. Martin ellátogat Michaelle Jean kormányzóhoz, aki kiírja a parlamenti választások dátumát. A legvalószínűbb dátum 2006. január 23. A csaknem 8 hetes választási kampány viszont azonnal megkezdődik.

Adócsökkentésről, egészségügyről és egynemű házasságról beszélt Harper

2005. december 3.

Stephen Harper, konzervatív vezér dominálta a kampány első hetét különböző ígéreteivel, beszédeivel és egyéb megjelenéseivel. December 1-én a konzervatív miniszterelnök-jelölt megígérte, hogy amennyiben 2006 január 24-én jobboldali kormányra ébredünk Kanadában, 2 százalékkal csökkentik a kanadai fogyasztói adót. Mr. Harper számításai szerint ez évi 400 dolláros megtakarítást jelent egy átlag háztartásban. A fogyasztói adó jelenleg 7 százalékon áll, de 2011-re ezt 5 százalékra kívánják mérsékelni. „Meggyőződésem, hogy minden adó eleve rossz”—nyilatkozott Mr. Harper. Paul Martin liberális miniszterelnök ellenzi az ÁFA csökkentést. Pártja inkább a jövedelem adó csökkentése mellett érvel.

December 2-án Mr. Harper bemutatta kampányának második fontos pillérét: az egészségügyi reformot. Mint ismert, a kanadai állami egészségügyi ellátás minősége évek óta rosszabbodik és egyre hosszabbak a várólisták a különféle kezelésekre és műtétekre. Mr. Harper a várólistákat is csökkentené az által, hogy ha a páciens nem tud megfelelő ellátásban részesülni rövid időn belül, akkor a tartományi kormányok kötelezve lennének a beteget egy másik kórházba, városba, vagy akár egy másik tartományban szállítani, hogy élhessen az egészségügyi ellátás jogával. Bár korábban a konzervatívok a kórházak és az egészségügyi ellátás privatizálása mellett érveltek, mára teljes mértékben támogatják az ingyenes, állami rendszert. „Minden páciens egyforma bánásmódban kell, hogy részesüljön attól függetlenül, hogy tudnának-e fizetni, vagy sem. Nem lesz egy párhuzamos privatizált egészségügyi rendszer.

Az adócsökkentés és egészségügy kérdése mellett, Mr. Harper kitért az egyik legvitatottabb témára is: az azonosneműek házasságára. Az homoszexuálisok házassága elismert és törvényes Kanada szerte, miután júniusban a liberális kisebbségi kormány—a szeparatisták és Új Demokraták támogatásával—törvénybe iktatta az új házassági indítványt. A konzervatívok hevesen ellenezték a házasság új értelmezését. Mr. Harper kijelentette, hogy egy jobboldali kormány ismét szavazásra tenné a kérdést a parlamentben. Amennyiben a törvényhozás felhatalmazza a kormányt, hogy állítsa vissza a házasság hagyományos definícióját, egy Harper-kormány ezt megtenné. De az állam továbbra is elismerné azokat, akik már egynemű házasságokban élnek. Ha 2006-ban a konzervatívok győznek, várható hogy csak kisebbségi kormányt fognak tudni alakítani és így nem lesz elegendő mandátumuk a kanadai parlamentben ahhoz, hogy módosítsák a házassági törvényt, hiszen a liberálisok nagy része támogatja a jelenlegi definíciót és úgy szintén az Új Demokraták és a Bloc Québécois.

Mr. Harper-nek kényes téma a homoszexuálisok házassága, hiszen pártján belül létezik egy erős evangélikus, újkeresztény szárny, amely hevesen ellenzi a liberális intézkedést. De sokan kelet-Kanadában túlságosan jobboldalinak tartják a konzervatív vezért, ezért vigyázni kell olyan kérdéseknél, mint az abortusz és az azonosneműek házassága, nehogy elriassa az amúgy fiszkalis kérdésekben konzervatív keleti szavazótábor. A The Globe and Mail című napilapban megjelent felmérés azt mutatja, hogy a lakosság 50 százaléka nem akarja újra vizsgálni az azonosneműek házasságának kérdését, míg 44

százaléka azt szeretné, ha a parlament ismét foglalkozna az ügyel.

Vezet a Liberális Párt a kampány első napjaiban

A választási kampány első napjaiban végzett és a CTV (Kanadai Televízió) hírműsorában bemutatott felmérés szerint továbbra is a liberálisok vezetnek a pártpreferenciás közvéleménykutatásban.

Amennyiben ma lennének a választások, egy újabb kisebbségi liberális kormány kerülne hatalomra. A november 29 és 30 között végzett közvéleménykutatás szerint 35 százalékon áll Paul Martin miniszterelnök liberális pártja. Ezzel szemben a konzervatívok 30 ponttal rendelkeznek, a baloldali Új Demokraták (NDP) 15 ponton állnak és a szeparatista Bloc Québécois pedig országosan 14 százalékon. De a Strategic Counsel által végzett felmérés azt is kimutatja, hogy Stephen Harper konzervatív vezető javított személyes népszerűségén és mára többen tekintik mérsékelt és megbízható politikusként mint régebben. A lakosság 66 százaléka találta Mr. Harper üzenetét „nagyon, vagy valamelyest hihetőnek. Ezzel szemben Martin miniszterelnökről csak 44 százalékan gondolták ugyanezt. Ettől függetlenül, Mr. Martin továbbra is jobban szerepelt a népszerűségi listán mint konzervatív ellenfele. A mostani felmérésben a lakosság 46 százaléka vélekedett pozitívan a liberális miniszterelnökről. Mr. Harper-ről csak 41 százalék alkotott pozitív véleményt. Az ország legnépszerűbb politikusa viszont továbbra is Jack Layton, a szociáldemokrata NDP

vezetője.

A konzervatívok a nyugati tartományokban a legerősebbek és Ontario pedig továbbra is liberális bástyaként szolgál. Québecben a szeparatista Bloc Québécois a legerősebb párt és a tartomány 75 választókerület túlnyomó többségében várhatóan a Bloc fog győzni. Ahhoz, hogy a konzervatívok kormányt alakíthassanak, kulcsfontosságú az ontarioi áttörés, nem csak a vidéken de Toronto környékén is.

2006. január 23-án lesznek az országos parlamenti választások. Összesen 308 mandátumról döntenek a választópolgárok.

Miniszterelnök-jelöltek / Pártvezérek

Paul Martin

Paul Martin egy jó kapcsolatokkal rendelkező, katolikus és liberális családból származik. Apja, az id. Paul Martin miniszterként szolgált Louis St. Laurent miniszterelnök liberális kormányában az 1950-es években. Mr. Martin 1961-ben diplomázott történelemből és filozófiából a Torontoi Egyetemen. 1965-ben megszerezte jogi végzettségét. Mielőtt belépett volna a politikai életbe, Mr. Martin évtizedeken keresztül sikeres üzletember volt. 1988-ban a Liberális Párt színeiben indult és bekerült a parlamentbe mint a montreáli Lassale-Émard választókerület képviselője. Amikor 1993-ban Jean Chrétien megnyerte a választásokat és a liberálisok kerültek hatalomra, Mr. Martin lett az új kormány pénzügyminisztere. Legfőbb célja az államháztartási hiány eltöréles volt, amely akkor elérte a 42 milliárd dollárt. 1997-ben a megszorítási intézkedéseknek köszönhetően sikerült eltörölnie a deficitet és azóta Kanada minden évben többletet termel. Ezen kívül 36 milliárd dollárral csökkentette az ország adósságát.

De a sikeres pénzügyminiszter kapcsolata Jean Chrétien miniszterelnökkel rendkívül feszült. 1990-ben Mr. Martin sikertelenül indult Mr. Chrétien ellen a pártvezéri posztért. Minisztersége alatt is a kormányfői tisztségre pályázott. Mr. Chrétien rossz néven vette a pénzügyminiszter párton belül folytatott nem hivatalos kampányát és 2002-ben eltávolította miniszteri állásából. Ezt követően Mr. Martin nyilvánosan is elmondta, hogy harcba száll a pártvezéri tisztségért. A 2003-as liberális kongresszuson Mr. Martin-t választották a párt élére. Mr. Chrétien hamarosan rá

lemondott és 2003 decemberében beiktatták Mr. Martin-t Kanada miniszterelnökévé.

2004 február 9-én került nyilvánosságra a Liberális kormány legnagyobb korrupciós botránya. Több mint 100 millió dollár tünt adófizetők pénzéből és került illegálisan a párthoz közeli marketing cégekhez és maga a párt kasszába is. 2004. májusában lemondott kormánya és kihirdette a választásokat. Június 27-én, a választások után egy kisebbségi liberális kormány született. Tekintettel arra, hogy a liberálisok elvesztették többségüket a parlamentben, kénytelenek voltak időnként egyeztetni a parlament legkisebb pártjával, az Új Demokratákkal (NDP). 2005. november 28-án kormányát megdöntötték az ellenzéki pártok.

1965-ben házasodott és 3 felnőtt korú fia van.

Stephen Harper

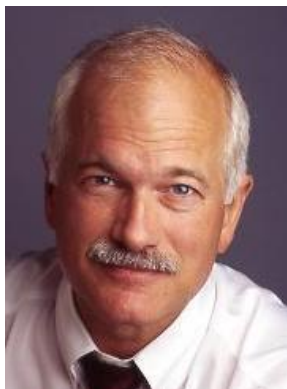

Stephen Harper a Calgary-i Egyetemen diplomázott gazdaságból. 1993-ban lett először bevéasztva a kanada parlamentbe mint alsóházi képviselő, a jobboldali Reform Párt színeiben. Az adócsökkentés mellett érvelt és

karcsusítani kívánta az állami struktúrát. Az 1997-es választásokon Mr. Harper nem indult mandátumért, mivel úgy látta, hogy a Reform Pártban túl erősek lettek a társadalmi kérdésekben ultra-konzervatív keresztény-konzervatívok. Több éven keresztül a *National Citizen Coalition* nevű neo-konzervatív társaság elnöke volt. 2002-ben tért vissza a parlamentbe, mint a Reform Pártból alakult Canadian Alliance (Kanadai Szövetség) vezetője. 2003-ban a parlament két jobbközép pártja--a Kanadai Szövetség és a Progresszív Konzervatív Párt--egyesült és így jött létre a Konzervatív Párt, melynek Mr. Harper lett a vezetője. A 2004-es választásokon új pártja egy meglehetősen jó eredményt ért el--99 mandátumot szerzett a parlamentben--és megakadályozta, hogy többségi kormányt alakíthassanak liberális ellenfelei. 2004-ben Mr. Harper hevesen ellenezte a házasság fogalmának megváltoztatását, hogy e azonosnemű párokra is vonatkozzon. Ezzel megnyerte az evangélikus és újjászületett keresztény szavazótábort.

Mr. Harper nős és két kiskorú gyermeke van.

Jack Layton

Jack Layton 1970-ben doktorált politológiából a torontói York Egyetemen. Ezt követően Mr. Layton a Ryerson Egyetemen tanított. Számos könyv szerzője és már fiatal kora óta harcol a szociális igazságosságért.

1982-től torontói önkormányzati képviselőként szolgált. 1991-ben sikertelenül indult a torontói főpolgármesteri tisztségért. 2003 január 23-án választották meg Mr. Layton-t az Új Demokrata Párt (NDP) vezetőjeként. Megválasztása után hevesen bírálta a Liberális Pártot és Paul Martin miniszterelnököt, akit túlságosan jobboldalinak tartott. A 2004-es választás után pedig a választási rendszer átalakítását szorgalmazta, hogy a választási eredmények és a parlament összetétele jobban képviselje a szavazók akaratait. Mr. Layton-nak két felnőtt gyereke van első házasságából. Második felesége--Olivia Chow--kínai származású és Mr. Layton mandarinul is beszél.

Gilles Duceppe

Gilles Duceppe politikai pályafutását a kanadai kommunista pártban kezdte. Három évig tagja volt a Marxista-Leninista Kommunista Munkáspártnak. Később beismerte, hogy ez egy alapvető hiba volt részéről. Ezt követően vezető tisztségeket töltött be a québeci

szakszervezeteknél. Mr. Duceppe 1990-ban került be a parlamentbe, miután megnyert egy időközi választást. 1996-ban vette át a szeparatista Bloc Québécois vezetését és ekkor ő lett az ellenzék hivatalos vezére. Mr. Duceppe egy szociáldemokrata és nacionalista politikus, akinek célkitűzése Québec tartomány függetlenségének elnyerése.

A Pártok

A Liberális Párt

A kanadai Liberális Párt először 1896-ban került hatalomra Sir Wilfrid Laurier vezetése alatt. Angol-Kanadában a párt népszerű volt a farmerek köreiben és támogatta az Egyesült Államok és Kanada közti szabad kereskedelmet. Francia-Kanadában a pártnak feszült kapcsolatai voltak az ekkor még rendkívül erős Római Katolikus Egyházzal. De Laurier miniszterelnök megváltoztatta a párt eredetileg anti-klerikális imázsát. Az első liberális kormány nagy mértékben növelte a Kanadába való bevándorlást és kinyitotta a kapukat kelet-európai--többek között magyar--parasztok előtt, akik nyugat-Kanadába telepedtek le. A Liberálisok több függetlenséget követeltek Angliától és Kanadából egy valóban szuverén országot kívántak faragni. Ez különösen érzékelhető volt William Lyon MacKenzie King miniszterelnöksége idején.

A liberálisok egyik legnagyobb miniszterelnöke Pierre Trudeau volt, aki 1968-tól 1979-ig és 1980-tól 1984-ig vezette az országot. Mr. Trudeau egy "igazságos társadalmat" kívánt alakítani Kanadából. A liberális kormányfő idején Kanada hivatalosan kétnyelvű ország lett és ekkor vezették be a multikulturalizmust is. De Mr. Trudeau-nak--aki egy féle kanadai nacionalistának tekinthető--többnyire rossz kapcsolatai voltak Québec tartománnyal, ahol egyre nőtt a szeparatista mozgalom. Az 1980-ban tartott népszavazáson legyőzte a québeci szeparatista erőket. A Liberális Párt 1993 óta van hatalmon. 1993-ban Jean Chrétien legyőzte Kim Campbell konzervatív miniszterelnököt és azóta a liberálisok négy egymást követő választást nyertek. Hasonlóképpen Mr. Trudeau-hoz, Chrétien miniszterelnök sem volt népszerű a szeparatizmus felé hajló Québecben. Az 1995-ös népszavazáson majdnem győzött a szeparatista tábor--néhány ezer szavazattal kaptak kevesebbet mint a föderalisták. Azóta a Liberális Párt a legnagyobb szorgalmazója a centralizált, egyesült és föderalista Kanadának. 2003 óta Paul Martin miniszterelnök vezeti a liberális kormányt.

A konzervatív Párt

A kanadai Konzervatív Párt--és általában véve a kanadai jobboldal--hosszú és kanyargós utat tett meg. Utoljára 1988-ban nyert választást a jobboldal. Ekkor a Brian Mulroney miniszterelnök által vezetett Progresszív Konzervatívok alakíthattak kormányt. (Ez volt Mulroney kormányfő második ciklusa.) De a jobboldali kormány elidegenítette a québeci nacionalistákat, valamint a nyugati tartományokban élő jobboldali szavazókat is. A kilencvenes évek elején súlyos pártszakadás történt és az 1993-as választásokon a Progresszív Konzervatív Párt nem csak, hogy elvesztette többségét a törvényhozásban, hanem összesen 2 képviselője került be a parlamentbe.

A mai Konzervatív Párt a 2003 decemberben történt Progresszív Konzervatív Párt és a Kanadai Szövetség (Canadian Alliance) egyesülése után jött létre. A Progresszív Konzervatív Párt jobb-közép politikát képviselt és főleg fiskális értelemben tekinthető jobboldalinak, hiszen társadalmi kérdésekben, a párt vezetősége inkább liberális álláspontot képviselt. Ezzel ellentétben a Kanadai Szövetség--az akkori legnagyobb ellenzéki párt--egy keresztény-konzervatív értékrendre tette a hangsúlyt. Társadalmi kérdésekben--mint például az abortusz-vitában, az

egyházak támogatásában és az azonosneműek házassága körül kialakult diszkurzusban--határozottan konzervatív álláspontot képviselt. A Szövetség meglehetősen közeli kapcsolatokat ápolt az ún. "Újkeresztény" evangélikus mozgalommal. A Szövetség eredetileg Reform Párt (Reform Party) néven került be a parlamentbe, Preston Manning vezetésével. 1997-ben a Reform lett a hivatalos ellenzék. De a párt nem volt képes győzelmet aratni a kelet-kanadai tartományokban, ahol a liberálisok voltak a legerősebbek. Az új Konzervatív Pártban két politikai irányzat működik egymás mellett. A legerősebb szárny a keresztény-konzervatív platform, de e mellett vannak olyan képviselők akik inkább fiskális konzervatívok. De mind a két szárny közelebbi kapcsolatokat szorgalmaz az Egyesült Államokkal, a jelentős adócsökkentés mellett érvelnek és karcsúbb állami struktúrát képzelnek el Ottawában.

Kanadában először 1854-ben alakult konzervatív párt Sir John A. MacDonald miniszterelnök vezetésével. A Progresszív Konzervatív Párt volt ennek a hivatalos jogutódja.

2005-ben 98 Konzervatív képviselő foglalta el helyét a 308 tagból álló parlamentben.

Új Demokrata Párt (NDP)

Az Új Demokrata Párt 1961-ben alakult és azóta baloldali, szocialista és időnként populista politikát folytat a parlamentben. A párt közeli kapcsolatokat ápol a szakszervezetekkel, valamint baloldali keresztény egyházakkal és különböző protestáns mozgalmakkal. A párt alapítója Tommy Douglas volt, aki hosszú éveken keresztül Saskatchewan tartomány kormányfőjeként szolgált. Az NDP az ingyenes, állami egészségügyi ellátás biztosítását erősen támogatja és szorgalmazza a parlamentben. A párt soha sem került kormányra. Legjobb eredményét 1988-ban érte el, amikor 43 képviselőből álló frakciót alakíthatott a parlamentben. Ekkor Ed Broadbent vezette a pártot. Az NDP jelenleg 18 képviselővel rendelkezik. 2004-ben a lakosság 15 százaléka szavazott a pártra. Legjobb eredménye szavazatok szerint 1988-ban volt amikor a párt támogatottsága elérte a 20 százalékot.

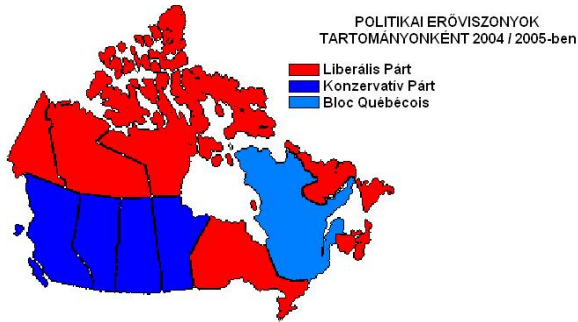
Bloc Québécois

A Bloc Québécois egy szekuláris, baloldali párt, melynek célkitűzése Québec tartomány Kanadától való leszakadása, illetve a québeci érdekképviselet Ottawában. A párt közeli kapcsolatban áll a szakszervezetekkel, valamint tartományi testvérpártjával, a Parti Québécois-val. A szeparatista párt csak Québec-ben indít jelölteket. A Bloc-ot Lucien Bouchard, egykori konzervatív képviselő alakította 1990-ben. Az 1993-as választások után a parlament második legnagyobb pártja lett--54 képviselőből álló frakciójával--miután kettészakadt a jobboldal. Amikor Mr. Bouchard átvette a Parti Québécois vezetését és a francia tartomány kormányfője lett, Michel Gauthier lett a Bloc vezetője, őt követően pedig Gilles Duceppe 1996-ban. A 2004-es választáson ismét 54 választókörzetben nyert a Bloc Québécois és a québeci lakosság 49 százaléka szavazott a szeparatistákra.

Un parti propre au Québec

Politikai erőviszonyok

*Az Új Demokrata Párt (New Democratic Party - NDP) nem nyert többséget egyetlen tartományban sem a 2004-es választáson. British Columbiában második helyen végzett.

Forrás: ndp.ca

Kampány plakátok

Forrás: liberal.ca

Forrás: blocquebecois.org

Forrás: conservative.ca

Kanadai Magyar Hírlap

ISSN 1710-8837

Honlap: <http://www.kanadaimagyar.com>

E-mail: editor@kanadaimagyar.com

Posta: 263 MacLaren Street, Apt. 804.
Ottawa, ON.
K2P 0M1
Canada

Szerkesztő: Ádám Christopher

A Kanadai Magyar Hírlap, egy non-profit, ingyenesen terjesztett online közéleti hetilap. A honlapunkon megjelenő cikkek kéthetente kerülnek publikálásra egy PDF-formátumú kísújságként.

A lapban név nélkül megjelenő cikkeket a szerkesztő írta.

All articles appearing in this paper may be reproduced, provided that the source is duly cited.